

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Joannis Commirii E Societate Jesu Carminum Libri Tres

Commire, Jean

Lutetiæ Parisiorum, 1678

Rivi Rivales. Ad V. Ill. Guillelmum Lamonium Parisiensis Senatus
Principem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14818

Luscinium sequitur sylvis, & reddere gaudet
Nunc etiam teneros parili modulamine questus.

RIVI RIVALES.

AD V. ILL.

GUILLELMUM LAMONIUM
PARISIENSIS SENATUS PRINCIPEM.

SI quis adhuc te ruris amor tenet, urbe relicta
Huc ades, ô Guillelme: fori dum jurgia cessant,
Et Themis ipsa etiam positâ capit otia librâ.
Non tamen hic lites deerunt tibi: sunt quoque sylvis
Quas & ames rixas componere. Fontis ad oram
Dum sedeo, raucæque silent per prata cicadæ,
Rivales nuper vidi concurrere rivos.

Si vacat, agrestem nec dedignabere Musam,
Dum tacet omnis ager, nemoris dum gratior umbra est;
Rivorum tibi sollicitos referemus amores:
Rivales causam dicent te iudice rivi.

Formosi fontis custos formosior ipsa
Callirhoe geminos mediis urebat in undis,
Tantum perditæ amor tua possunt spicula, rivos.
Ambo udis orti sub rupibus, ubere venæ
Ambo pares, longis insignes cursibus ambo,
Huc fato tulerant se dispare. Mollibus alter
Luxurians ripis, læto cum murmure lymphas
Prata per, & saltus, & olentes floribus hortos
Evolvitur; pictoque argenteus innatat alveo.
At torto sese alter agens pede, sentibus aspris
Heu! lacerum corpus trahit, & vix per scabra saxa
Eluctatur: eunt adjunctæ fletibus undæ.

R. iij

Non tamen ille minus sibi Naiada destinat amens :
 Et quamvis miser est ; amat , & se poscit amari.
 Ac prior , his illam certans mollire querelis
 Cœpit. Eo dicente , trahunt suspiria venti ,
 Flent volucres , mœstis singultibus adgemit Echo.

SISTE gradum , fugitiva : tuus , licet ipsa repugnes ,
 Te tuus orat amans : certe usum nominis hujus ,
 Quem pro te patitur meruit labor. Hei mihi ! duro
 Si nequeunt etiam mitescere corda labore.
 Nonne vides longis ut fessæ erroribus undæ ,
 Dum per tanta sequi divortia pœnitet illas ,
 Ah ! miseræ bibulis ultro immoriuntur arenis.
 Nec me adeo , quod inops , tenuique inglorius alveo ,
 Et rivus videor sine nomine , despice Nympha.
 Dum properamus , aquæ pars faucibus hæret iniquis ,
 Pars est hausta solo , pars intercepta lacunis.
 Dimidium nostri vix cernitur. An quia canos
 Esse vides fluctus irâ infervescere credis ,
 Atque metu trepidas ? Non induit ira colorem
 Hunc illis , sed amor : mecum pallefcere discunt ,
 Ipsi etiam & curas fluctus imitantur heriles.
 Quem fugis ? ille tamen multas quoque Naiadas urit ,
 Nec forma indecores , nec quas te iudice amare
 Sit pudor : Est Cyane , notum tibi nomen , in illis.
 Sæpe mihi Cyane dotales obtulit undas :
 Sæpe mihi dixit : Thalamo pulcherrime nostro ,
 Dum calor est , libeat requiescere. Molli amarantho
 Pictus erat thalamus ferrugineisque hyacinthis ;
 Et gravis æstus erat , & eram defessus eundo :
 Sustinui Cyane præter tamen ire relictâ.
 Illa aspernanti tristissima quæque precatur :
 Et valuisse preces sensi miser. Ecce ferenti

Per sola plana pedem, pronaque in valle ruenti
Occurrit faxis pendentibus horrida rupes.
Ut vidi, ut tremui, ut ripæ conterritus hæsi!
Nam neque jam retro vestigia ferre licebat:
Nec, si etiam possem, sineret furor. Invia amanti
Nulla via est: crevere animi crescentibus undis.
Jam rupem super assurgit præruptus aquæ mons,
Diluviumque minatur: at illa immota solo stat.
Ipse ut eram præceps saltu me immitto per auras:
Atque cadentem ingens sequitur fragor. Unda resultat
Pumicibus scabris illisa, iterumque relabens
Cogit fidere humum. Patet atro limes hiatu:
Meque rapit torto cum vortice, fertque sub umbras.
Vos testor Stygii, pallentia numina, manes:
Immemor ipse mei, sed non oblitus amorum,
Callirhoen media formosam in nocte vocavi;
Callirhoeque vale, vale ô pulcherrima, dixi.
Callirhoen furdo retulerunt murmure valles.
Inde tamen rupta redeo tellure sub auras.
Sive fuit pietas; seu, quod reor, ira Deorum:
Et renovo Alpei miracula dispare fato.
Nam mihi post tantos nulla est Arethusa labores,
Quæ fessum levet, & cûras soletur amando.
Quin gravior clades superingruit. Unda maligno
Dum fremit anfractu deprensa & faucibus arctis;
Olli horrenda, ingens, immani corpore moles
Claudit iter. Rauco stridens rota vertitur axe,
Et longa exertos circumfert cuspide dentes.
Credo equidem haud alio laceros Ixionis artus
Orbe trahi Stygiis spectant in vallibus umbræ.
Ter circum immensos rapida vertigine gyros
Correpti latices obiere: ter incita cursu

Subjectam in caudem disjecit machina longe
 Diverfos : scopulis spumæ rorantibus albent.
 Ipse fugam interea celerare, & murmure anhelos
 Dira queri tormenta. Ut acutum sibilat anguis
 Terga solo sinuosa trahens, quem forte viator
 Duro improvisum læsit pede. Nec mihi retro
 Ferre oculos, tantus pavor est, fiducia restat.
 Usque rotæ ante animum feralis oberrat imago.
 Hinc alii atque alii salebroso in tramite casus,
 Crebraque per sentes, per & implicitas vepretis
 Longâ ambage vias, divortia. Sed quid inani
 Jactare hæc studio ventis juvat? Improba nostros
 Callirhoe ridet fletus, & pascitur illis.
 Pascere crudelis; tibi jam felicior alter
 Partus amans, cui flore torum muscoque virenti
 Sternere mox libeat. Cupientem dicere plura
 In præceps traxit dolor, & stagno intulit alto.
 Prosequitur risu casum infelicis amaro
 Rivalis: tum sic fari incipit. Atque ibi lætas
 Exultare solo pecudesque ferasque videres
 In numerum, & prono nutare cacumine pinus.

EGREGIAM vero dotem, & te conjugæ digna
 Rusticus ille procus fert munera. Nunc, age, ripis
 Concine hymen hymenæ: tibi licet esse maritam
 Callirhoe. Rigidis mucronibus aspera pumex
 Scruposo thalamos jamdudum servat in antro.
 Jam dira incipiet molles rota frangere fluctus.
 Scilicet in pœnas sibi nubere blandus amator
 Te velit, & magna luctum mercede pacisci?
 Ah! fuge crudeles tœdas, fuge barbara vincla,
 Et mecum propera felicem ducere vitam.
 Quæ te conjugio tali non invida cernet

Naiadum

Naiadum? Tenuis nec enim & sine nomine rivus,
 Ægre inter filices nisu eluctatus anhelos,
 Obscurum juncis celo caput. Ubere venæ
 Haud ego fluminibus magnis certare recusem.
 Me quoque jam flumen dicunt, ubi frigidus alto
 Humentem cœlo reclinat Aquarius urnam,
 Pastores; potuique hoc dignus honore videri.
 Aspicias, ut leni sese demittere clivo
 Subjectas procul in valles mons gaudet? ibi udis
 Picta sinum violis & odoriferâ calaminthâ,
 Instravit cunas tellus nascentibus undis.
 Illas vicinis Dryades de montibus, illas
 Cognatæ mirantur Oreades; & pede circum
 Exultant incomposito, exercentque choreas.
 Projiciunt flores Hyale, & formosa Melhydris;
 Blanditiisque fugam, fertisque inhibere laborant
 Incassum: juvat ire, & qua suus impetus, & qua
 Noster amor latices secum trahit: haud sine largo
 Nympharum fletu, & maternæ murmure rupis.
 Ecce sub extremum collem viridi area campo
 Immensum excurrrens protenditur: ulmus opacis
 Ordine quadruplici mediam discriminat umbris.
 Hac picturato feror invidiosus in alveo,
 Illimemque vadis ago perlucentibus undam.
 Hic mecum licet æstivos infringere soles,
 Hic teretes grato strepitu objurgare lapillos.
 Auratus tibi dotali sub gurgite ludet
 Carpio, purpureisque cutem trutta oblita guttis;
 Lenia miscebunt nivei certamina olores.
 Ne nimis ista tamen placeant tibi: rustica rivos
 Simplicitas juvat agrestes; mihi culta per artem
 Gravior, & multo quæsitâ labore voluptas.

Nympha veni, & luxu nunc demum assuesce beato,
Te domus invitat felix, hortique superbi
Quos lavisse datur: pars sum quoque laudis in illis.
Et nunc citrorum sylvas mirabere olentes,
Antraque gelsemino fragrantia: nunc pede mecum
Errabis liquido per floriferos Mæandros,
Pallentes violas gaudens allambere, & ægris
Oscula ferre rosis. Data reddent oscula vitam.
Nec sua festivo defunt spectacula ludo,
Mille modis saliunt dociles ad nubila lymphæ,
Mille modis recidunt: sed dum saliuntque caduntque,
Vis tamen omnis abest; ludi trahit una voluptas.
Hæc & plura canentem averso numine rivum
Improba Callirhoe rauco cum murmure fugit.

